

SUOSITUKSET

KOMISSION SUOSITUS,

annettu 10 päivänä syyskuuta 2014,

2- ja 3-monoklooripropaani-1,2-dioli (2- ja 3-MCPD), 2- ja 3-MCPD-rasvahappoestereiden ja glysidyyliirasvahappoestereiden esiintymisen seurannasta elintarvikkeissa

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2014/661/EU)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 292 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) 3-monoklooripropaani-1,2-dioli (3-MCPD) on elintarvikkeiden jalostuksessa syntyvä vierasaine, joka on luokiteltu mahdollisesti ihmisille syöpää aiheuttavaksi aineeksi ja jonka siedettäväksi päiväsaanniksi (TDI) on vahvistettu 2 µg painokiloa kohti ⁽¹⁾. Hydrolysoitua kasviproteiinia (HVP) ja soijakastiketta varten on komission asetuksella (EY) N:o 1881/2006 ⁽²⁾ vahvistettu enimmäismäärä 20 µg/kg nestemäiselle valmisteelle, joka sisältää 40 prosenttia kuiva-ainetta, mikä vastaa 50 µg/kg enimmäismäärää kuiva-aineessa.
- (2) 2- ja 3-monoklooripropaani-1,2-diolin (MCPD) esterit ja glysidyyliesterit ovat merkittäviä elintarvikkeina tai elintarvikkeiden ainesosina käytettävien jalostettujen ruokaöljyjen vierasaineita. Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen, jäljempänä 'EFSA', elintarvikeketjun vierasaineita käsittelevä lautakunta (CONTAM) arvioi, että 100 prosenttia 3-MCPD:stä vapautuu estereistään ihmisen sisällä ⁽³⁾.
- (3) Glysidyyliirasvahappoesterit (GE) ovat ruokaöljyn jalostusprosessin hajunpoistovaiheessa sivutuotteena syntyviä vierasaineita. Glysidyyliirasvahappoestereiden toksikologista merkitystä ei ole vielä täysin selvitetty. Glysidoli itse on luokiteltu todennäköisesti syöpää ihmisissä aiheuttavaksi. Uusimmat tieteelliset tutkimukset osoittavat, että (lähes) kaikki glysidoli vapautuu rasvahappoestereistä ihmisen ruoansulatuskanavassa.
- (4) Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen julkaisi 20 päivänä syyskuuta 2013 tieteellisen raportin ⁽⁴⁾ 3-monoklooripropaani-1,2-diolin (3-MCPD) esiintymisestä elintarvikkeissa Euroopassa vuosina 2009–2011 sekä alustavista altistusarvioista.
- (5) Tarvitaan lisää tietoja MCPD-rasvahappoesterien ja glysidyyliirasvahappoestereiden esiintymisestä, jotta altistumista voidaan arvioida tarkemmin.
- (6) Sen vuoksi on aiheellista suositella, että MCPD:n, MCPD-esterien ja glysidyyliesterien esiintymistä kasviöljyissä ja -rasvoissa, niistä johdetuissa elintarvikkeissa ja kasviöljyissä ja -rasvoissa sisältävissä elintarvikkeissa seurataan,

⁽¹⁾ Elintarvikealan tiedekomitean vuonna 1994 3-monoklooripropaani-1,2-diolista (3-MCPD) antaman lausunnon ajantasaistava lausunto (annettu 30 päivänä toukokuuta 2001). http://ec.europa.eu/food/fs/sc/scf/out91_en.pdf

⁽²⁾ Komission asetus (EY) N:o 1881/2006, annettu 19 päivänä joulukuuta 2006, tietyjen elintarvikkeissa olevien vierasaineiden enimmäismäärien vahvistamisesta (EUVL L 364, 20.12.2006, s. 5).

⁽³⁾ Elintarvikeketjun vierasaineita käsittelevän lautakunnan (CONTAM) Euroopan komission pyynnöstä antama lausunto 3-MCPD:n estereistä: <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/doc/1048.pdf>.

⁽⁴⁾ European Food Safety Authority, 2013 Analysis of occurrence of 3-monochloropropane-1,2-diol (3-MCPD) in food in Europe in the years 2009–2011 and preliminary exposure assessment. EFSA Journal 2013;11(9):3381, 45 pp. doi:10.2903/j.efsa.2013.3381 Saata-villa verkossa osoitteessa: www.efsa.europa.eu/efsajournal

ON ANTANUT TÄMÄN SUOSITUKSEN:

1. Jäsenvaltioiden olisi rehu- ja elintarvikealan toimijoiden aktiivisella myötävaikutuksella seurattava 2- ja 3-MCPD:n, 2- ja 3-MCPD-rasvahappoesterien ja glysidyyliirasvahappoesterien esiintymistä elintarvikkeissa, ja erityisesti seuraavissa:
 - a) kasviöljyt ja -rasvat ja niistä johdetut tuotteet kuten margariini ja sen kaltaiset tuotteet,
 - b) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2009/39/EY ⁽¹⁾ määritellyt erityisravinnoksi tarkoitetut elintarvikkeet, jotka on tarkoitettu imeväisille ja pikkulapsille, mukaan luettuina komission direktiivissä 2006/141/EY ⁽²⁾ määritellyt äidinmaidonkorvikkeet ja vieroitusvalmisteet ja imeväisille tarkoitetut komission direktiivissä 1999/21/EY ⁽³⁾ määritellyt ruokavaliovalmisteet erityisiin lääkinällisiin tarkoituksiin.
 - c) konditoriatuotteet, leipä ja sämpylät,
 - d) säilykeliha (savustettu) ja säilykekala (savustettu),
 - e) peruna- tai viljapohjaiset välipalat, muut paistettuihin perunoihin pohjautuvat tuotteet,
 - f) kasviöljyjä sisältävät elintarvikkeet ja kasviöljyllä valmistetut/tuotetut elintarvikkeet.

On tiedossa, että 2- ja 3-MCPD:n, 2- ja 3-MCPD-rasvahappoesterien ja glysidyyliirasvahappoesterien analysoiminen b–f alakohdassa mainituissa elintarvikkeissa on erittäin vaikeaa, eikä saatavilla vielä ole laboratoriodien välisessä vertailussa validoituja määrittämenetelmiä. Siksi b–f kohdassa mainittujen elintarvikkeiden analysoinnissa olisi oltava erityisen tarkkana, jotta varmistetaan saatujen tietojen luotettavuus.

Sen vuoksi jäsenvaltiot, jotka aikovat analysoida 2- ja 3-MCPD:n, 2- ja 3-MCPD-rasvahappoesterien ja glysidyyliirasvahappoesterien esiintymistä b–f kohdassa mainituissa elintarvikkeissa, voivat tarpeen vaatiessa ja soveltuvissa tapauksissa pyytää teknistä apua komission yhteiseen tutkimuskeskuksen kuuluvan Vertailumateriaalien ja mittausten tutkimuslaitoksen (IRMM) Standards for Food Bioscience -yksiköltä.

2. Jäsenvaltioiden olisi noudatettava komission asetuksen (EY) N:o 333/2007 ⁽⁴⁾ liitteessä olevassa B osassa vahvistettuja näytteenottomenetelmiä sen varmistamiseksi, että näytteet ovat tutkittavan erän suhteen edustavia.
3. Estereihin sitoutuneen MCPD:n ja glysidolin määrittämiseksi on suositeltavaa käyttää American Oil Chemists' Societyn standardimenetelmiä. Nämä menetelmät ovat kaasukromatografi-massaspektrometrimenetelmiä (GC-MS), jotka on vahvistettu kasviöljyjä ja -rasvoja koskevassa laboratoriodien välisessä vertailussa ja saatavilla osoitteessa www.aocs.org.

Ruokaöljyjen rasvahappoestereihin sitoutuneen MCPD:n ja glysidolin määrittämissä raja (LOQ) ei saisi olla suurempi kuin 100 µg/kg. Yli 10 prosenttia rasvaa sisältävien muiden elintarvikkeiden osalta määrittämissä raja ei mielellään saisi olla korkeampi suhteutettuna elintarvikkeen rasvapitoisuuteen, eli 20 prosenttia rasvaa sisältävien elintarvikkeiden MCPD- ja glysidolirasvahappoesterien analysoinnissa määrittämissä raja ei saisi olla suurempi kuin 20 µg/kg kokonaispainon perusteella. Alle 10 prosenttia rasvaa sisältävien elintarvikkeiden osalta määrittämissä raja ei saisi olla suurempi kuin 10 µg/kg kokonaispainon perusteella.

4. Laboratoriodien olisi käytettävä laadunvalvontamenettelyjä, jotta vältetään glysidyyliesterien muuntuminen MCPD-estereiksi ja päinvastoin analyysin aikana. Lisäksi mittaussuureen yksiselitteinen määrittelmä ja erillinen raportointi ovat tarpeen 2- ja 3-MCPD-rasvahappoesterien analysoinnissa matriisissa esiintyvän vapaan 2- ja 3-MCPD:n osalta, koska molemmat mitataan 3-MCPD:nä. Seuraavat mittaussuureet olisi ilmoitettava erikseen:

- 2-MCPD
- 3-MCPD
- 2-MCPD:n esterit
- 3-MCPD:n esterit
- glysidyyliesterit.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/39/EY, annettu 6 päivänä toukokuuta 2009, erityisravinnoksi tarkoitetuista elintarvikkeista (EUVL L 124, 20.5.2009, s. 21).

⁽²⁾ Komission direktiivi 2006/141/EY, annettu 22 päivänä joulukuuta 2006, äidinmaidonkorvikkeista ja vieroitusvalmisteista ja direktiivin 1999/21/EY muuttamisesta (EUVL L 401, 30.12.2006, s. 1).

⁽³⁾ Komission direktiivi 1999/21/EY, annettu 25 päivänä maaliskuuta 1999, ruokavaliovalmisteista erityisiin lääkinällisiin tarkoituksiin (EYVL L 91, 7.4.1999, s. 29).

⁽⁴⁾ Komission asetus (EY) N:o 333/2007, annettu 28 päivänä maaliskuuta 2007, näytteenotto- ja määrittämenetelmistä elintarvikkeiden lyijy-, kadmium-, elohopea-, epäorgaanisen tinan, 3-MCPD:n ja polysyklisten aromaattisten hiilivetyjen pitoisuuksien virallista tarkastusta varten (EUVL L 88, 29.3.2007, s. 29).

Toistaiseksi ei ole näyttöä vapaan glysidolin esiintymisestä 1 kohdassa tarkoitetuissa elintarvikkeissa. Jos vapaata glysidolia kuitenkin analysoidaan, siitä on raportoitava erikseen.

5. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että analyysien tulokset toimitetaan säännöllisesti (kuuden kuukauden välein) EFSA:lle EFSA:n tietojen esitysmuodossa, joka on elintarvikkeiden ja rehujen osalta käytettävää näytteen standardikuvausta (SSD) koskevissa EFSA:n ohjeissa ⁽¹⁾ esitettyjen vaatimusten ja EFSA:n erityisten raportointivaatimusten mukainen.

Saataville tullaan asettamaan yksinkertaistettu malli, jossa on vähemmän pakollisia täytettäviä kenttiä, jotta varmistetaan, että mahdollisimman paljon hyödyllisiä saatavissa olevia seurantatietoja toimitetaan.

6. Tämän suosituksen yhdenmukaisen soveltamisen ja tulosten vertailtavuuden varmistamiseksi tullaan laatimaan ohjeet.

Tehty Brysselissä 10 päivänä syyskuuta 2014.

Komission puolesta

Tonio BORG

Komission jäsen

⁽¹⁾ <http://www.efsa.europa.eu/en/datex/datexsubmitdata.htm>